

Handleiding

Toets

Niveau B

Versie 1

Inleiding

De strategietoetsen bij Nieuwsbegrip toetsen in hoeverre de leerlingen de begrijpendleesstrategieën die tijdens de Nieuwsbegriplessen aan bod komen, al beheersen. Als leerlingen met bepaalde strategieën nog moeite hebben, dan kunt u hier gerichte aandacht aan besteden (diagnostische functie van de toetsen). U kunt hiervoor de strategielessen inzetten. Deze strategielessen zijn te vinden op www.nieuwsbegrip.nl bij *Download & print*. Ook kunt u lessen uit het archief op www.nieuwsbegrip.nl gebruiken. Per les staat aangegeven welke strategie daarin centraal staat. Met deze lessen kunt de leerlingen eventueel extra laten oefenen.

Zie voor een overzicht van de strategietoetsen het schema hieronder:

	Strategietoets Versie 1 en 3	Strategietoets Versie 2 en 4
Wie	Afzonderlijke toetsen voor niveau AA, A, B, C en D. De strategietoetsen kunnen eventueel alleen ingezet worden bij zwakke lezers/uitval.	Afzonderlijke toetsen voor niveau AA, A, B, C en D. De strategietoetsen kunnen eventueel alleen ingezet worden bij zwakke lezers/uitval.
Wanneer	<i>Voor gebruikers van Nieuwsbegrip Brons en gebruikers van Nieuwsbegrip Brons en Nieuwsbegrip Zilver:</i> de strategietoetsen versie 1 en 3 worden afgenomen in <u>oktober</u> , na de eerste blokles en na eventuele afname van SIT-toets 1. In een schooljaar wordt versie 1 <u>of</u> versie 3 afgenomen. Daarna wordt versie 2 <u>of</u> 4 afgenomen.	<i>Voor gebruikers van Nieuwsbegrip Brons:</i> de strategietoetsen versie 2 en 4 worden afgenomen in <u>maart</u> , na de vierde blokles en na eventuele afname van SIT-toets 4. <i>Voor gebruikers van Nieuwsbegrip Brons en Nieuwsbegrip Zilver:</i> De strategietoetsen versie 2 en 4 worden afgenomen in maart, na de vierde blokles en na eventuele afname van SIT-toets 4 én na afname van TIAT-toets 2. In een schooljaar wordt versie 2 <u>of</u> versie 4 afgenomen. Daarvoor wordt versie 1 <u>of</u> 3 afgenomen.
Doel	Deze diagnostische toets meet in hoeverre leerlingen de strategieën voor begrijpend lezen beheersen.	Deze diagnostische toets meet in hoeverre leerlingen de strategieën voor begrijpend lezen beheersen.
Afname-tijd	Versie 1 AA/A/B: 50 minuten Versie 3 A/B: 50 minuten Versie 1 en 3 C: 45 minuten Versie 1 en 3 D: minimaal 60 minuten	Versie 2 AA/A/B: 50 minuten Versie 4 A/B: 50 minuten Versie 2 en 4 C: 45 minuten Versie 2 en 4 D: minimaal 60 minuten

Beschrijving van de toets

De toets bestaat uit drie onderdelen en een voorbeeldopgave vooraf. Bij elk onderdeel moeten de leerlingen een tekst lezen en een aantal opdrachten maken. De teksten hebben een wereldoriënterend onderwerp. Het begrijpendleesniveau van de teksten komt overeen met dat van de teksten uit de lessen van Nieuwsbegrip.

In de toets worden de volgende doelen getoetst:

De leerlingen kunnen ...

- het onderwerp van een tekst voorspellen en aangeven wat de tekst ze over dit onderwerp gaat vertellen op basis van de titel, kopjes en illustraties;
- de betekenissen van woorden uit de tekst afleiden;
- vragen stellen over delen van de tekst
- verwijzwoorden herkennen en benoemen en aangeven waarnaar deze verwijzen;
- signaalwoorden herkennen en benoemen en aangeven welk verband deze signaalwoorden aanduiden;
- de beste samenvatting van (delen van) de tekst kiezen;
- vragen met betrekking tot hun leesaanpak beantwoorden;
- reflecteren op hun prestatie op de toets.

Afname

Er zijn vier strategietoetsen voor niveau B beschikbaar. Het ene jaar kunt u gebruik maken van Strategietoets versie 1 en 2, het volgende jaar neemt u Strategietoets versie 3 en 4 af, zodat leerlingen niet twee keer dezelfde toets maken.

Strategietoets versie 1 kan afgenomen worden als de leerlingen minimaal vijf weken met Nieuwsbegrip hebben gewerkt: dat is na de eerste blokles en na eventuele afname van de SIT-toets 1 (oktober). Dit geldt zowel voor de gebruikers van Nieuwsbegrip Brons als voor de gebruikers van Nieuwsbegrip Brons en Nieuwsbegrip Zilver. De vijf begrijpendleesstrategieën die tijdens Nieuwsbegrip worden geoefend, zijn dan in ieder geval één keer aan bod geweest.

De afname vindt klassikaal plaats. De leerlingen krijgen 50 minuten de tijd om de toets te maken, exclusief de inleiding en het voorbeeld. Voor leerlingen met ernstige leesproblemen kunt u een langere afnametijd aanhouden.

Het onderdeel 'Voordat je de toets maakt' met de voorbeeldtekst wordt klassikaal gemaakt. Het is een inleiding op de onderdelen met de teksten 1, 2 en 3 en is bedoeld om de leerlingen duidelijk te maken wat ze moeten doen. Pas daarna gaat de tijd voor de toets in.

Laat de leerlingen hun naam en de datum op het voorblad invullen.

Voordat je de toets maakt / Voorbeeldtekst

Lees de instructies samen met de leerlingen. Bespreek de antwoorden op de vragen en ga na of alle leerlingen op de juiste wijze hun goede antwoord aangeven (A, B, C of D omcirkelen).

Geef vervolgens aan dat ze de rest van de toets individueel moeten maken. Vertel dat ze drie onderdelen (opdrachten bij drie teksten) moeten maken en dat ze daar 50 minuten voor krijgen.

Antwoorden bij voorbeeldtekst

- a C. het Engelse Abercrombie
- b A. gebruiken

De leerlingen lezen daarna tekst 1, 2 en 3 individueel en maken de opdrachten daarbij. In het onderdeel 'Na de toets' reflecteren de leerlingen op hun toetsprestatie. Geef vijf minuten voor het einde aan hoeveel tijd de leerlingen nog hebben.

Stappenplan en woordhulp

Leerlingen mogen het stappenplan met woordhulp gebruiken tijdens het maken van de toets. Het is niet de bedoeling dat zij een woordenboek raadplegen.

Toetsitems per strategie

De vijf strategieën die in Nieuwsbegrip aan bod komen, zijn verdeeld over de volgende items:

Strategie	Toetsitems
Voorspellen	20
Vragen stellen	1, 13, 18
Samenvatten	4, 9, 19
Verbanden	12, 14, 17
Ophelderen van onduidelijkheden	2, 5, 7, 10, 15
(Reflectie	3, 6, 8, 11, 16)

Antwoorden

Tekst 1

1. De vraag moet betrekking hebben op de inhoud van het stukje 'Ambrosiaplant' (regel 5-10) of daarop voortborduren. De vraag moet bij voorkeur beginnen met een vraagwoord. Bijvoorbeeld: Waarom heet de plant ambrosiaplant? Of: Hoe komt het dat er steeds meer ambrosiaplant in Nederland groeien?
2. D werken
3. Reflectie: eigen antwoord van de leerling.
4. C In Nederland zijn er steeds meer pollen van de ambrosiaplant, omdat het hier steeds warmer wordt.
5. D van het begin af aan
6. Reflectie: eigen antwoord van de leerling.
7. A beleven
8. Reflectie: eigen antwoord van de leerling.
9. B In Nederland zijn er steeds meer pollen van de ambrosiaplant, omdat het hier steeds warmer wordt. Hierdoor hebben steeds meer mensen last van hooikoorts.

Tekst 2

10. D Mensen met het stockholmsyndroom sluiten vriendschap met hun gijzelnemer of ontvoerder.
11. Reflectie: eigen antwoord van de leerling. Meest logische mogelijkheden: A, D.
12. haten, of: dat je de man of vrouw die je ontvoerd heeft alleen maar kunt haten
13. De vraag moet betrekking hebben op de inhoud van het stukje 'Bankoverval' (regel 5-15) of daarop voortborduren. De vraag moet bij voorkeur beginnen met een vraagwoord. Bijvoorbeeld: Wat is losgeld? Wie waren die vier mensen? Hoe kwam het dat gegijzelden sympathie toonden voor de bankrovers?
14. daarna
15. goede dingen over iemand vertellen
16. Reflectie: eigen antwoord van de leerling. Meest logische mogelijkheden: 1 (stukje terug/verder lezen, 5 (stukje van het woord herkennen).
17. de twee (r. 13), of: de bankrovers (r. 12)
18. De vraag moet betrekking hebben op de inhoud van het stukje 'Stockholmsyndroom' (regel 16-22) of daarop voortborduren. De vraag moet bij voorkeur beginnen met een vraagwoord. Bijvoorbeeld: Is dit al vaak gebeurd? Of: Hoe kan het dat een gegijzelde niet ziet dat een gijzelnemer nooit je vriend kan zijn?
19. C Mensen die worden ontvoerd of gegijzeld sluiten soms vriendschappen met hun ontvoerder of gijzelnemer. Dit heet het stockholmsyndroom. Het is een manier om te overleven.

Tekst 3

20. C De tekst gaat over wat de populairste namen voor honden en katten zijn. Ook vertelt de tekst welke namen niet meer populair zijn.

Na de toets

Er zijn geen goede of foute antwoorden. U kunt deze reflectie gebruiken om de toets met de leerlingen na te bespreken.

Scoreberekening

U normeert de toets aan de hand van de behaalde score op 15 toetsitems. Items 3, 6, 8, 11 en 16 (reflectie) laat u buiten beschouwing.

Per juist beantwoord item krijgt een leerling 1 punt. De maximale score die behaald kan worden is dus 15 punten.

Verschillende normering groep 7 en 8

Voor groep 7 geldt de volgende normering:

Normering groep 7	
< 8 items	Onvoldoende
8 – 11 items	Voldoende
12 – 15 items	Goed

Een leerling op het niveau van groep 7 heeft de toets is voldoende gemaakt, als hij minimaal 8 van de 15 items goed heeft beantwoord. Wanneer een leerling 12 tot en met 15 vragen goed heeft, beheerst hij de begrijpendleesstrategieën goed. Als een leerling 8, 9 of 10 vragen goed heeft, worden de begrijpendleesstrategieën voldoende beheerst. Bij een score van 7 of minder, beheerst de leerling de begrijpendleesstrategieën onvoldoende.

Voor groep 8 geldt een andere normering:

Normering groep 8	
< 11 items	Onvoldoende
11 – 13 items	Voldoende
14 – 15 items	Goed

Een leerling op het niveau van groep 8 heeft de toets is voldoende gemaakt, als hij minimaal 11 van de 15 items goed heeft beantwoord. Wanneer een leerling 14 of 15 vragen goed heeft, beheerst hij de begrijpendleesstrategieën goed. Als een leerling 11, 12 of 13 vragen goed heeft, worden de begrijpendleesstrategieën voldoende beheerst. Bij een score van 10 of minder, beheerst de leerling de begrijpendleesstrategieën onvoldoende.

Scoreformulier

Op de volgende pagina vindt u aparte scoreformulieren voor groep 7 en 8. Op het scoreformulier kunt u per leerling zowel de scores per strategie als de totale scores bijhouden. Op een formulier kunt u de gegevens van twintig leerlingen noteren. Maak zoveel kopieën als nodig.

Als leerlingen met bepaalde strategieën nog moeite hebben, dan kunt u hier gerichte aandacht aan besteden bij de komende Nieuwsbegriplessen (diagnostische functie van de toetsen). Ook kunt u de strategielessen inzetten. Deze strategielessen zijn te vinden op www.nieuwsbegrip.nl bij *Download & print*. Verder kunt u lessen uit het archief op www.nieuwsbegrip.nl gebruiken. Per les staat aangegeven welke strategie daarin centraal staat. Met deze lessen kunt de leerlingen eventueel extra laten oefenen. Ten slotte kunt u de strategieën *voorspellen* en *samenvatten* eenvoudig en op een natuurlijke manier inzetten bij alle teksten die u met de leerlingen behandelt. Zowel binnen als buiten de Nieuwsbegriplessen kunt u het toepassen van begrijpendleesstrategieën stimuleren.

Scoreformulier niveau B versie 1 Groep 7 (NORMERING TOTALE SCORE: 0 - 7 = ONVOLDOENDE, 8 - 11 = VOLDOENDE, 12 - 15 = GOED)

klas:	Naam	Voor- spellen	Vragen stellen			Samenvatten			Verbanden			Ophelderen van onduidelijkheden			Score		< 8 O	8 tot 11 V	12 tot 15 G
		20	1	13	18	4	9	19	12	14	17	2	5	7	10	15			
1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
12																			
13																			
14																			
15																			
16																			
17																			
18																			
19																			
20																			

Scoreformulier niveau B versie 1 Groep 8 (NORMERING TOTALE SCORE: 0 - 10 = ONVOLDOENDE, 11 - 13 = VOLDOENDE, 14 - 15 = GOED)

Score: 0 = niet goed, 1 = voldoende, 2 = goed, 3 = uitstekend (opmerking: totaal score: 0 - 10 = onvoldoende, 11 - 15 = voldoende, 16 - 20 = goed)																										
klas:		Voor- spellen		Vragen stellen				Samenvatten				Verwijswoorden				Ophelderen van onduidelijkheden						Score		< 11	11 tot 13	14 tot 15
	Naam	20		1	13	18		4	9	19		12	14	17		2	5	7	10	15				O	V	G
1																										
2																										
3																										
4																										
5																										
6																										
7																										
8																										
9																										
10																										
11																										
12																										
13																										
14																										
15																										
16																										
17																										
18																										
19																										
20																										